

การศึกษาปัจจัยและการพัฒนาเกณฑ์การประเมินมาตรฐานเพื่อความชัดเจนและ
ความโปร่งใสในการวัดผล

A Study of Factors and the Development of Standardized Assessment Criteria
for Clarity and Transparency in Evaluation

ประจักษ์ เฉิดโฉม¹ วิลาวลัย จันทศรี²

Prajak Chertchom, Wilawan Jansri

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมินผลการเรียนในรายวิชาระบบสารสนเทศ 2. ออกแบบและพัฒนาเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับรายวิชาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณประชากร ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินผลการเรียนการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านระบบ Google Forms การวิเคราะห์ข้อมูลได้เลือกเทคนิคสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมินได้แก่ การใช้เกณฑ์การประเมินแบบมีมาตรฐาน (Rubric) ความสม่ำเสมอในการให้คะแนนระหว่างผู้สอน การประเมินที่หลากหลายและเฉพาะบุคคล รวมถึงการรวมวิธีการประเมินที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ $Y=2.063+0.389X_1-0.261X_2-0.195X_3+0.749X_4$ ชี้ให้เห็นว่า ตัวแปร (X_4) การรวมวิธีการประเมินที่หลากหลายและใช้เป็นมาตรฐานทั้งชั้นเรียนมีผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมิน ขณะที่ความสม่ำเสมอในการให้คะแนนและการประเมินที่หลากหลายและเฉพาะบุคคลมีผลเชิงลบ งานวิจัยนี้จึงนำเสนอแนวทางในการออกแบบระบบการประเมินที่เหมาะสมและมีมาตรฐานมากขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตในอนาคต

คำสำคัญ (Keyword): ปัจจัย; การพัฒนาเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน;
ความชัดเจนและความโปร่งใสในการวัดผล

Abstract

This research article aimed to: (1) study the factors influencing the clarity and transparency of assessment criteria in Information Systems courses and (2) design and develop

Received: 2025-03-09 Revised: 2025-03-28 Accepted: 2025-03-30

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรวิชาการค้าสมัยใหม่และนวัตกรรมบริการ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ Lecture of Program in Modern Trade and Service Innovation: B.B.A. (Modern Trade and Service Innovation), Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University. E-mail: prajak.c@tsu.ac.th

² อาจารย์ประจำหลักสูตรวิชาการค้าสมัยใหม่และนวัตกรรมบริการ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ Lecture of Program in Modern Trade and Service Innovation: B.B.A. (Modern Trade and Service Innovation), Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University E-mail: wilawan@scholar.tsu.ac.th

standardized assessment criteria appropriate for Information Systems courses. This study employed a quantitative research approach. The population consisted of undergraduate students enrolled in IS courses. The research instrument was a questionnaire regarding the assessment criteria, and data were collected through Google Forms. The data were analyzed using descriptive statistics and multiple regression analysis. The findings revealed that the factors influencing the clarity and transparency of assessment criteria included the use of standardized rubrics, consistency of grading among instructors, diverse and personalized assessments, and the integration of various assessment methods. The results of the multiple regression analysis ($Y = 2.063 + 0.389X_1 - 0.261X_2 - 0.195X_3 + 0.749X_4$) indicated that the integration of diverse assessment methods applied consistently across the class (X_4) had a significantly positive impact on the clarity and transparency of assessment criteria. In contrast, grading consistency among instructors (X_2) and diverse and personalized assessments (X_3) exhibited a negative effect. Therefore, this research proposes guidelines for designing a more appropriate and standardized assessment system to enhance the quality of teaching and improve student learning outcomes in the future.

Keywords: Factors; Standardized Assessment Criteria Development; Clarity and Transparency

บทนำ (Introduction)

ในการศึกษาด้านการบริหารธุรกิจการค้าในยุคใหม่ ปัจจุบันยังขาดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานสำหรับการให้คะแนนในรายวิชาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ (IS) ส่งผลให้วิธีการประเมินมีความหลากหลายและผลลัพธ์การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกัน (Said et al., 2015: 297; Braun, 2019: 429) ความไม่สอดคล้องนี้สร้างความท้าทายให้กับทั้งผู้สอนและนิสิตในการวัดผลและบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องออกแบบเกณฑ์การประเมินที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับรายวิชาระบบสารสนเทศในบริบทของการบริหารธุรกิจการค้าในยุคใหม่ เพื่อให้แน่ใจว่าการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมและสามารถพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น (Dunbar, 2018: 136 ; Ragupathi & Lee, 2020: 73) การประเมินและให้คะแนนนิสิตในระบบการศึกษาปัจจุบันเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีความซับซ้อนและอาจส่งผลกระทบต่อความยุติธรรม ความถูกต้อง และประสิทธิภาพของการประเมิน ตัวอย่างเช่น มาตรฐานเทียบกับความเป็นปัจเจก การทดสอบมาตรฐานมักไม่สามารถรองรับรูปแบบการเรียนรู้ ภูมิหลัง และความสามารถที่แตกต่างกันของนิสิตได้ ส่งผลให้เป็นการประเมินแบบ “แบบทดสอบเดียวใช้ได้กับทุกคน” ซึ่งอาจทำให้นิสิตบางกลุ่มเสียเปรียบ (Holstein et al., 2006: 300) ประเด็นที่สองความต้องการเฉพาะบุคคล ความแตกต่างด้านความต้องการและจังหวะการเรียนรู้ทำให้ยากต่อการสร้างระบบการให้คะแนนที่เป็นธรรมและครอบคลุมสำหรับนิสิตทุกคน (Roy et al., 2013: 1186) ประเด็นที่สามด้านอัตวิสัยและอคติ อคติของผู้สอน คือ อคติที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวสามารถส่งผลกระทบต่อการให้คะแนนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประเมินที่ต้องใช้ดุลยพินิจ เช่น การเขียนเรียงความและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (Quinn, 2020: 375) ส่วนอคติทางวัฒนธรรมคือระบบการทดสอบและการให้คะแนนมาตรฐานอาจมีอคติต่อบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมและองค์ความรู้บางอย่าง ส่งผลให้กลุ่มนิสิตที่เป็นชนกลุ่มน้อยหรือความลำเอียงทางเชื้อชาติและ

ศาสนาหรือการเสียเปรียบ (Fan et al., 2019: 14) ประเด็นที่สี่ วิธีการประเมิน การสอบแบบดั้งเดิมมักเน้นที่ การท่องจำมากกว่าการวัดผลทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ หรือทักษะปฏิบัติ (Albanese & Case, 2016: 221) ประกอบด้วยการสอบที่มีเดิมพันสูง การพึ่งพาการสอบครั้งใหญ่เป็นหลัก อาจสร้างความเครียดให้กับนิสิตและไม่สามารถสะท้อนความสามารถหรือองค์ความรู้โดยรวมของนิสิตได้อย่างแท้จริง (Ritt, 2016: 42) ข้อเสนอแนะและการเรียนรู้ การให้คะแนนเพียงอย่างเดียวโดยปราศจากคำแนะนำที่ชัดเจน อาจไม่ช่วยให้นิสิตพัฒนาได้อย่างแท้จริง และอาจทำให้ขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ (Irons & Elington, 2022: 10) การประเมินแบบต่อเนื่อง vs. การประเมินสรุปผล การให้ความสำคัญกับการประเมินสรุปผล (เช่น เกรด สุดท้าย) มากกว่าการประเมินแบบต่อเนื่อง (การให้ข้อเสนอแนะระหว่างการเรียน) อาจเป็นอุปสรรคต่อการ พัฒนาทักษะและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Dolin et al., 2018: 53) การเพื่อของเกรด ในบางสถาบันมีแรง กดดันให้ผู้สอนต้องให้คะแนนสูงขึ้นเนื่องจากระบบการประเมินของผู้สอน ซึ่งอาจลดคุณค่าของเกรดและบั่น ทอนความเข้มข้นทางวิชาการ (Baird et al., 2019: 343) การประเมินผลการเรียนของนิสิตเป็นองค์ประกอบ สำคัญของกระบวนการทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายวิชาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ ซึ่งต้องบูรณา การความรู้เชิงทฤษฎีและทักษะปฏิบัติให้สอดคล้องกัน เกณฑ์การให้คะแนนที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงสะท้อน ความเข้าใจของนิสิตเท่านั้น แต่ยังเป็นแรงขับเคลื่อนให้เกิดการมีส่วนร่วมและการพัฒนาอีกด้วย งานวิจัยฉบับ นี้มุ่งออกแบบเกณฑ์การประเมินที่สามารถยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ โดยการทำให้การประเมินมีความ ยุติธรรม ครอบคลุม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินผลการเรียนของนิสิตในรายวิชาระบบสารสนเทศ (Information Systems)
2. ออกแบบและพัฒนาเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับรายวิชาเกี่ยวกับระบบ สารสนเทศ (Information System) เพื่อความชัดเจนและความโปร่งใสในการวัดผล

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจะ ดำเนินการผ่านแบบสอบถามเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาระบบสารสนเทศ (Information Systems) เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ขอบเขตการวิจัยนี้จะ ช่วยให้เราสามารถพัฒนาแนวทางการประเมินที่เหมาะสมกับหลักสูตร

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินผลการเรียนของ นิสิตในรายวิชาระบบสารสนเทศ (Information Systems) โดยเฉพาะในบริบทของการค้าสมัยใหม่ การศึกษา นี้เน้นการพัฒนาเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่ช่วยลดความแตกต่างอันเกิดจากสไตล์การเรียนรู้ ภูมิหลัง และ ความสามารถของนิสิต รวมถึงการวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน

1.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นิสิตระดับ ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ถึงปีที่ 4 จากสาขาวิชาการค้าสมัยใหม่และนวัตกรรมการตลาด จำนวน 160 คน ซึ่ง

ทั้งหมดได้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาระบบสารสนเทศ (Information Systems) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563-2567 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด (Alabi, 2017: 85)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่การวิจัยนี้ดำเนินการภายในมหาวิทยาลัยของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยมุ่งเน้นการเก็บข้อมูลจากนิสิตที่เรียนในรายวิชาระบบสารสนเทศ (Information Systems) ภายใต้บริบทของหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการค้าสมัยใหม่และนวัตกรรมการตลาด

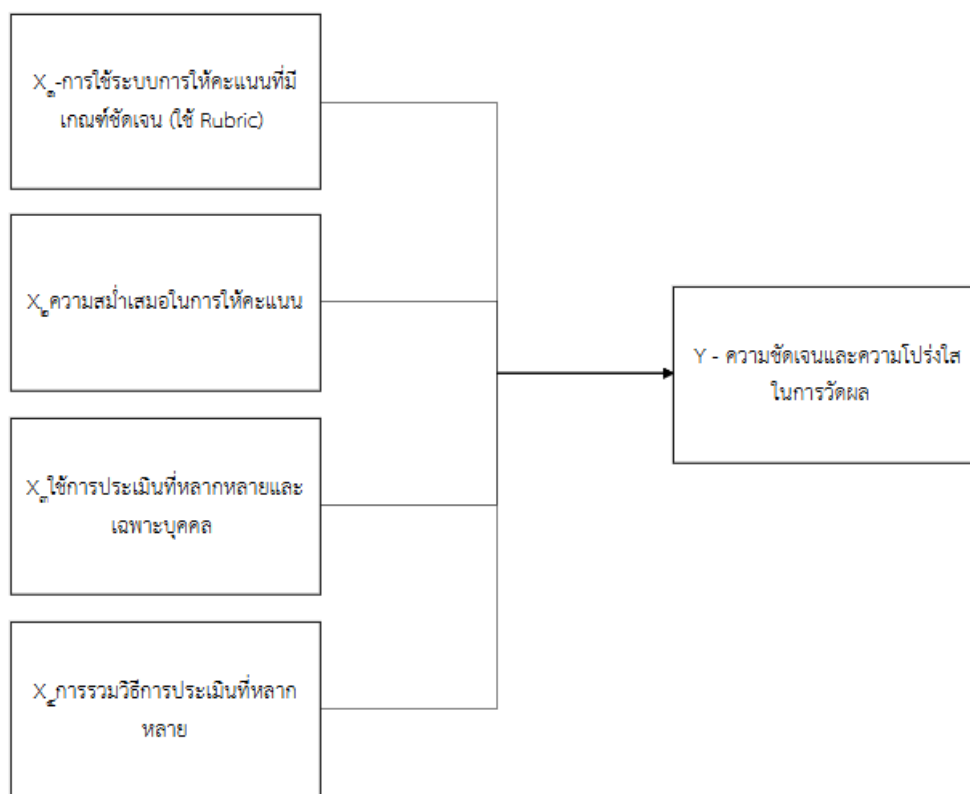
1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลาการศึกษาโดยทำการศึกษาวิจัยในปีการศึกษา 2567 และเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการระหว่างปีการศึกษา 2563-2567 เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลในระยะยาวและเปรียบเทียบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินผลการเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ผ่าน Google Forms ซึ่งได้รับการออกแบบให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ เช่น ลักษณะประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเรียนรู้ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการประเมินผล โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ ความชัดเจนและความโปร่งใสในการวัดผล 3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และการประเมินผลทั้งนี้ ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้จริง ได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญในด้านการออกแบบการวัดและการประเมินผลการศึกษา และได้รับการปรับปรุงให้มีความเหมาะสมตามข้อเสนอแนะ จากนั้นได้ดำเนินการทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.87 แสดงว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีและเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลถูกเก็บรวบรวมผ่านระบบ Google Forms โดยแจกจ่ายแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด นิสิตทุกคนได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยก่อนทำแบบสอบถาม ทั้งนี้การเก็บข้อมูลได้รับการดำเนินการในช่วงเวลาที่กำหนด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและสะท้อนปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิตอย่างถูกต้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เช่น ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) โดยจัดกลุ่มคำตอบที่มีเนื้อหาคล้ายกันเพื่อตีความข้อมูลเชิงลึกและสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เช่น การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยเฉพาะปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมิน

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)



รูปที่ 1 ภาพกรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งเน้นวิเคราะห์มุมมองของนิสิตต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมินผลในวิชาสารสนเทศ รวมถึงปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการประเมิน โดยใช้ตัวแปรดังต่อไปนี้

ตัวแปรตาม (*Dependent Variable, Y*) คือ ความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมินที่นิสิตได้รับ

ตัวแปรอิสระ (*Independent Variables, X*) ประกอบด้วย

- X1: การใช้เกณฑ์การประเมินแบบมีมาตรฐาน (*Rubric*)
- X2: ความสม่ำเสมอในการให้คะแนนระหว่างผู้สอน
- X3: ความหลากหลายของวิธีการประเมินและผลต่อแรงจูงใจของนิสิต
- X4: การรวมวิธีการประเมินที่แตกต่างกันและผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัย (Research Result)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมินผลการเรียนในรายวิชาระบบสารสนเทศ (*Information System - IS*) 2. พัฒนาแนวทางการใช้เกณฑ์การประเมินมาตรฐานเพื่อลดความคลาดเคลื่อนและเพิ่มความยุติธรรมในการวัดผล โดยข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (*Descriptive Statistics*) ดังตารางที่ 2 และ 3 เพื่ออธิบายกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 1 ตัวแปรสำหรับ Multiple Regression Analysis โดยแปลงข้อมูลให้เป็นตัวเลข เพื่อให้สามารถนำไปวิเคราะห์

ตัวแปร	คำอธิบาย	
นิสิตให้คะแนนความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมินในวิชาสารสนเทศ (IS) ที่นิสิตเรียนอยู่ในปัจจุบันอย่างไร	ชัดเจนและโปร่งใสมาก = 1, ชัดเจน = 2, เฉย ๆ = 3 ไม่ชัดเจน = 4 ไม่ชัดเจนเลย = 5	Y
การใช้ระบบการให้คะแนนที่มีเกณฑ์ชัดเจน (ใช้ Rubric) จะทำให้กระบวนการประเมินโปร่งใสและยุติธรรมในวิชาสารสนเทศ (IS) ของนิสิตมากขึ้นหรือไม่?	ใช่ = 1, ไม่ใช่ = 2, อาจจะ (โปรดอธิบาย) = 3	X ₁
นิสิตคิดว่า ความสม่ำเสมอในการให้คะแนนระหว่างผู้สอนในหลักสูตรเดียวกันในแต่ละภาคการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญหรือไม่?	ไม่สำคัญเลย = 0, ไม่สำคัญ = 1, เฉย ๆ = 2, สำคัญ = 3, สำคัญมาก = 4	X ₂
หากวิชาสารสนเทศ (IS) ใช้การประเมินที่หลากหลายและเฉพาะบุคคล (เช่น การประเมินจากโครงการ การทำงานกลุ่ม หรือการประเมินจากการประยุกต์ใช้จริง) นิสิตจะรู้สึกมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้นหรือไม่?	ไม่ใช่---> ฉันไม่คิดว่ามันจะเปลี่ยนแรงจูงใจของฉัน = 1, ไม่ใช่---> ฉันชอบการสอบแบบดั้งเดิม = 2, ใช่---> บางส่วน = 3, ใช่---> มาก = 4	X ₃
นิสิตคิดว่า การรวมวิธีการประเมินที่หลากหลายจะช่วยให้ผลการเรียนของนิสิตที่มีความสามารถและพื้นฐานที่แตกต่างกันดียิ่งขึ้นหรือไม่?	ไม่ใช่ = 0, ใช่ = 1	X ₄

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	60	70.2
หญิง	99	29.1
อื่นๆ	1	0.07

จากตารางที่ 2 จากผลการวิจัยพบว่า เพศของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (99 คน) คิดเป็นร้อยละ 29.1 ขณะที่เพศชายมีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 70.2 ส่วนเพศอื่นๆ มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.07 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีสัดส่วนของผู้หญิงมากกว่าเพศชายอย่างชัดเจนในการศึกษาค้างนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร (N= 141)

	$\bar{X}$	Std. Deviation	ระดับความสำคัญ
การใช้ระบบการให้คะแนนที่มีเกณฑ์ชัดเจน (ใช้ Rubric)	1.02	.145	มาก
ความสม่ำเสมอในการให้คะแนน	3.57	.539	มาก
การประเมินที่หลากหลายและเฉพาะบุคคล	3.50	.502	น้อย
การรวมวิธีการประเมินที่หลากหลาย	.96	.203	มาก

การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมินผลการเรียนในรายวิชาระบบสารสนเทศ (Information System - IS)

ตารางที่ 4 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมิน

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig. <0.05
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	2.063	.604		3.414	<.001
การใช้ระบบการให้คะแนนที่มีเกณฑ์ชัดเจน (ใช้ Rubric)	.389	.331	.098	1.174	.242
ความสม่ำเสมอในการให้คะแนน	-.261	.091	-.243	-2.872	.005
การประเมินที่หลากหลายและเฉพาะบุคคล	-.195	.093	-.169	-2.085	.039
การรวมวิธีการประเมินที่หลากหลาย	.749	.228	.263	3.280	.001

a. Dependent Variable: ความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมิน * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณที่ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมิน โดยมีตัวแปรตามคือ Y ความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมิน และตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ X₁ การใช้ระบบการให้คะแนนที่มีเกณฑ์ชัดเจน (Rubric) X₂ ความสม่ำเสมอในการให้คะแนน X₃ การประเมินที่หลากหลายและเฉพาะบุคคล และ X₄ การรวมวิธีการประเมินที่หลากหลาย จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับตัวแปรตามในระดับที่มี

นัยสำคัญคือ X_2 ความสม่ำเสมอในการให้คะแนน ($p = 0.005$) มีผลกระทบเชิงลบต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมิน (-0.261) และ X_3 การประเมินที่หลากหลายและเฉพาะบุคคล ($p = 0.039$) มีผลกระทบเชิงลบต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมิน (-0.195) ในขณะที่ X_4 การรวมวิธีการประเมินที่หลากหลาย ($p = 0.001$) มีผลกระทบเชิงบวกต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมิน (0.749) ที่มีนัยสำคัญสูงสุด ส่วน X_1 การใช้ระบบการให้คะแนนที่มีเกณฑ์ชัดเจน (Rubric) ไม่พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.242$) โดยมีค่า Beta อยู่ที่ 0.098 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ส่งผลกระทบต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมิน ผลการศึกษานี้ช่วยยืนยันการรวมวิธีการประเมินที่หลากหลายให้กับทุกคน ส่งเสริมความโปร่งใสและความชัดเจนของเกณฑ์การประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการวิจัยผู้วิจัยที่นำผลจากการวิเคราะห์มาออกแบบ และขอเสนอการออกแบบและพัฒนาเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับรายวิชาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ (Information System) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่สองดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับรายวิชาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ (Information System)

วิธีการวัดผล	รูปแบบข้อสอบ/การประเมิน	ประเภทการประเมิน
1. การสอบข้อเขียน (30-%)	1.1 ข้อสอบปรนัย (Multiple Choice) เน้นวัดความเข้าใจพื้นฐาน เช่น องค์ประกอบของระบบสารสนเทศ, ฐานข้อมูล, เครือข่าย ฯลฯ 1.2 ข้อสอบอัตนัย (Short Answer & Essay) วัดการวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เช่น อธิบายกระบวนการพัฒนาระบบ, เปรียบเทียบประเภทของฐานข้อมูล	การประเมินเพื่อสรุปผล (Summative Assessment)
2. โครงการ (Project-Based Assessment) (30%)	2.1 ให้ผู้เรียนออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศต้นแบบ เช่น ระบบจัดการข้อมูลลูกค้า ระบบร้านค้าออนไลน์(รวมถึงการออกแบบ UX UI) เป็นต้น 2.2 มีการนำเสนอผลงานและเขียนรายงานอธิบายระบบที่ออกแบบ	
3. การทำงานกลุ่ม/อภิปราย (15%)	3.1 กรณีศึกษา (Case Study) ให้วิเคราะห์ระบบสารสนเทศที่มีอยู่จริง เช่น ระบบ Shopping online ERP หรือ CRM 3.2 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอแนวทางปรับปรุงหรือพัฒนา จุดที่ยังเป็น pain point ของผู้ใช้	การประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Assessment)
4. การประเมินการใช้งานซอฟต์แวร์ (25%)	4.1 แบบฝึกหัดปฏิบัติ (Lab Exercises) 4.2 ให้คะแนนจากการทำงานจริงและการแก้ปัญหาหน้างานและทำอย่างสม่ำเสมอ	

ตารางที่ 5 แสดงเกณฑ์การประเมินมาตรฐานสำหรับรายวิชาระบบสารสนเทศ ประกอบด้วย (1) การสอบข้อเขียน (30%) ทั้งปรนัยและอัตนัย เพื่อวัดความเข้าใจและทักษะวิเคราะห์ (2) โครงการ (30%) ให้นักศึกษาออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศพร้อมนำเสนอ (3) การทำงานกลุ่มและอภิปราย (15%)

วิเคราะห์กรณีศึกษาและนำเสนอแนวทางพัฒนา (4) การประเมินการใช้งานซอฟต์แวร์ (25%) ผ่านแบบฝึกปฏิบัติจริงและการแก้ปัญหาทางาน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. วัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่ง ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินผลการเรียนของนิสิตในรายวิชาระบบสารสนเทศ (Information Systems) จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมินผลการเรียน ได้แก่ "การรวมวิธีการประเมินที่หลากหลายและใช้เป็นมาตรฐานทั้งชั้นเรียน" และ "การสะท้อนกลับตลอดเวลาในการเรียน" ซึ่งมีผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมิน ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Van et al. (2015: 475) ที่ระบุว่า การใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและการให้ข้อเสนอแนะเฉพาะบุคคลสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการประเมิน อย่างไรก็ตาม "ความสม่ำเสมอในการให้คะแนน" และ "การประเมินที่หลากหลายและเฉพาะบุคคล" กลับส่งผลเชิงลบต่อความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมิน ซึ่งอาจสะท้อนถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการให้คะแนนและความแตกต่างในการตีความของผู้สอน นอกจากนี้ "การใช้ Rubric" ไม่ได้แสดงความสัมพันธ์เชิงบวกที่มีนัยสำคัญต่อความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมิน ซึ่งอาจเกิดจากการที่ Rubric ที่ใช้ยังไม่ถูกปรับให้เหมาะสมกับบริบทของรายวิชา หรือนิสิตและผู้สอนยังมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมิน งานวิจัยของ Chan & Ho (2019: 533) ชี้ให้เห็นว่า หาก Rubric ไม่ได้รับการออกแบบให้เหมาะสมกับเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์ของรายวิชา อาจส่งผลให้ผลการประเมินไม่สะท้อนถึงความสามารถที่แท้จริงของนิสิต

2. วัตถุประสงค์ข้อที่สอง ออกแบบและพัฒนาเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับรายวิชาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ (Information System) เพื่อความชัดเจนและความโปร่งใสในการวัดผลการศึกษาค้นคว้าชี้ให้เห็นว่า "การรวมวิธีการประเมินที่หลากหลายและใช้เป็นมาตรฐานทั้งชั้นเรียน" เป็นแนวทางที่สามารถช่วยเพิ่มความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมินได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ragupathi & Lee (2020: 73) ที่ระบุว่า การใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายช่วยให้นิสิตได้รับการประเมินจากหลายมุมมองและเพิ่มความโปร่งใสในการให้คะแนน นอกจากนี้ "การใช้ Single-Point Rubrics" ยังถูกระบุว่าเป็นแนวทางที่ช่วยให้นิสิตมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อการเรียนรู้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม "ความสม่ำเสมอในการให้คะแนน" ที่ส่งผลเชิงลบต่อความชัดเจนของเกณฑ์การประเมิน อาจสะท้อนถึงปัญหาเกี่ยวกับดุลยพินิจของผู้สอนที่แตกต่างกัน หรือมาตรฐานการให้คะแนนที่ยังไม่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน งานวิจัยของ Boud & Soler (2016: 400) ระบุว่า หากการให้คะแนนไม่ได้อยู่บนมาตรฐานที่ชัดเจน อาจส่งผลกระทบต่อ การรับรู้ของนิสิตเกี่ยวกับความยุติธรรมในการประเมิน ดังนั้นการพัฒนาเกณฑ์การประเมินมาตรฐานควรให้ความสำคัญกับการออกแบบ Rubric ที่เหมาะสมกับเนื้อหารายวิชา และสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้สอนและนิสิต จากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนการสอน โดยควรเน้นการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ควบคู่ไปกับการให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่องเพื่อลดปัญหาความคลาดเคลื่อนในการให้คะแนนและเพิ่มความโปร่งใสของการประเมินผลการเรียน

สรุปผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ Van et al. (2015) ที่ชี้ว่าการใช้วิธีประเมินที่หลากหลายและข้อเสนอแนะเฉพาะบุคคลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสของการประเมิน ตลอดจนงานของ Ragupathi & Lee (2020) ที่ยืนยันว่าการใช้วิธีการประเมินหลายรูปแบบช่วยให้นิสิตเข้าใจการประเมินและ

ลดความคลาดเคลื่อน อีกทั้งงานของ Chan & Ho (2019) และ Boud & Soler (2016) ต่างเห็นตรงกันว่าหาก Rubric ไม่เหมาะสมกับรายวิชาหรือผู้สอนและนิสิตขาดความเข้าใจร่วมกัน จะส่งผลให้การประเมินไม่สะท้อนศักยภาพที่แท้จริงและส่งผลต่อความรู้สึกของนิสิตต่อความยุติธรรมในการประเมิน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากผลการวิจัยนี้ พบว่าปัจจัยหลายประการมีอิทธิพลต่อความชัดเจนและความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการประเมิน โดยเฉพาะ ความสม่ำเสมอในการให้คะแนนและ การประเมินที่หลากหลายและเฉพาะบุคคล ซึ่งส่งผลกระทบต่อเกณฑ์การประเมิน เนื่องจากอาจทำให้การประเมินมีความหลากหลายเกินไปหรือไม่สามารถตีความได้ง่าย ดังนั้นความสม่ำเสมอในการให้คะแนนควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้การประเมินมีความเป็นมาตรฐานและชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การใช้การรวมวิธีการประเมินที่หลากหลายพบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความชัดเจนและความโปร่งใส ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประเมินที่ทันสมัยที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการประเมินจากหลายมุมมอง โดยไม่จำกัดแค่เพียงรูปแบบเดียว การใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและมีความยืดหยุ่นสามารถเพิ่มความน่าเชื่อถือของการประเมินและช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงทักษะในหลายด้าน นอกจากนี้การใช้ Rubric (ระบบการให้คะแนนที่มีเกณฑ์ชัดเจน) อาจไม่แสดงผลอย่างมีนัยสำคัญในบางกรณี เนื่องจากการปรับใช้ Rubric ยังไม่เหมาะสมหรือไม่ได้รับการฝึกอบรมจากผู้ใช้ในการตีความ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาเครื่องมือและการฝึกอบรมสำหรับการประเมินที่หลากหลายและการสร้างเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน เพื่อให้การประเมินในสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนมีความโปร่งใสและมีความเป็นธรรมมากขึ้น และสามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในอนาคต

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรออกแบบ Rubric ให้สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาวิชาและระดับความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้การประเมินมีความชัดเจน โปร่งใส และสะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แท้จริง

1.2 จัดทำแนวทางการใช้ Rubric อย่างเป็นระบบ ควรมีคู่มือหรือแนวทางการใช้ Rubric ที่ชัดเจนทั้งสำหรับผู้สอนและผู้เรียน เพื่อป้องกันปัญหาความแตกต่างในการตีความและส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมิน

1.3 ควรนำแนวทางการประเมินแบบผสมผสาน (Hybrid Assessment) ที่ประกอบด้วย การประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาใช้ร่วมกัน เพื่อให้สะท้อนศักยภาพของผู้เรียนได้รอบด้านและลดข้อจำกัดของการใช้วิธีการประเมินรูปแบบเดียว และนำการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Formative Assessment) มาใช้ควบคู่กับการประเมินผลสรุป (Summative Assessment) และควรจัดให้มี Feedback อย่างต่อเนื่องในระหว่างภาคการศึกษา เพื่อให้ นิสิตสามารถนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ทันที

1.4 ควรมีการประชุมหรือการสร้างข้อตกลงระหว่างผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับเกณฑ์การประเมินให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ลดความคลาดเคลื่อนในการให้คะแนน และสร้างความเชื่อมั่นในระบบการประเมิน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยในสาขาวิชาที่หลากหลาย ควรมีการศึกษาวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น การจัดการธุรกิจ การตลาด หรือวิศวกรรมศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความชัดเจนและความโปร่งใสของเกณฑ์การประเมินเหมือนหรือแตกต่างจากรายวิชาในระบบสารสนเทศหรือไม่

2.2 เปรียบเทียบประเภทของ Rubric ที่เหมาะสมกับบริบท โดยควรเปรียบเทียบประสิทธิภาพของประเภท Rubric ที่แตกต่างกัน เช่น Single-Point Rubrics, Analytical Rubrics และ Holistic Rubrics เพื่อศึกษาว่าเครื่องมือใดเหมาะสมและส่งเสริมความโปร่งใสของการประเมินในบริบทที่หลากหลาย

2.3 ศึกษาบทบาทของ AI และระบบอัตโนมัติในการประเมิน โดยควรวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำ AI หรือระบบอัตโนมัติมาช่วยในการประเมินผล เพื่อวิเคราะห์ว่าสามารถลดปัญหาความไม่สม่ำเสมอและความลำเอียงในการให้คะแนนได้หรือไม่

2.4 เปรียบเทียบเครื่องมือดิจิทัลสำหรับการประเมิน โดยควรมีการศึกษาประสิทธิภาพของเครื่องมือดิจิทัล เช่น Google Sheet Google Classroom หรือระบบ e-Assessment อื่น ๆ ในการส่งเสริมความโปร่งใสและประสิทธิภาพของกระบวนการประเมินผลการเรียน

เอกสารอ้างอิง (References)

- Alabi, V. A. (2017). **Research design: research paradigms, population, sample along with sampling techniques and design types**. Perspectives on conducting and reporting research in the humanities. 85-116
- Albanese, M., & Case, S. M. (2016). Progress testing: critical analysis and suggested practices. **Advances in Health Sciences Education**. 21: 221-234.
- Baird, A. F., Carter, J. S., & Roos, J. M. (2019). Seeking evidence of grade inflation at for-profit colleges and universities. **Sociological Focus**. 52(4): 343-358.
- Boud, D., & Soler, R. (2016). Sustainable assessment revisited. **Assessment & Evaluation in Higher Education**. 41(3): 400-413.
- Braun, H., 2019. Performance assessment and standardization in higher education: A problematic conjunction? **British Journal of Educational Psychology**. 89(3): 429-440.
- Chan, Z., & Ho, S. (2019). Good and bad practices in rubrics: the perspectives of students and educators. **Assessment & Evaluation in Higher Education**. 44(4): 533-545.
- Dolin, J., Black, P., Harlen, W., & Tiberghien, A. (2018). **Exploring relations between formative and summative assessment**. Transforming assessment: Through an interplay between practice, research and policy. 53-80.
- Dunbar, S. S. (2018). Consistency in grading clinical skills. **Nurse Education in Practice**. 31: 136-142.
- Fan, Y., Shepherd, L. J., Slavich, E., Waters, D., Stone, M., Abel, R., & Johnston, E. L. (2019). **Gender and cultural bias in student evaluations: Why representation matters**. PloS one. 14(2).

-
- Holstein, B. L., Zangrilli, B. F., & Taboas, P. (2006). Standardized testing tools to support quality educational outcomes. **Quality Management in Healthcare**. 15(4): 300-308.
- Irons, A., & Elkington, S. (2022). **Enhancing learning through formative assessment and feedback** (2nd ed.). pp/10) Routledge. <https://sure.sunderland.ac.uk/id/eprint/14048/1/14048.pdf>
- Quinn, D. M. (2020). Experimental evidence on teachers' racial bias in student evaluation: The role of grading scales. **Educational Evaluation and Policy Analysis**. 42(3): 375-392.
- Ragupathi, K., & Lee, A. (2020). **Beyond fairness and consistency in grading: The role of rubrics in higher education**. Diversity and inclusion in global higher education: Lessons from across Asia, 73-95.
- Ritt, M. (2016). **The impact of high-stakes testing on the learning environment**. [Master's thesis, St. Catherine University]. Minnesota USA., 42.
- Roy, A., Guay, F., & Valois, P. (2013). Teaching to address diverse learning needs: Development and validation of a differentiated instruction scale. **International Journal of Inclusive Education**. 17(11): 1186-1204.
- Said, H., Kirgis, L., Verkamp, B., & Johnson, L. J. (2015). Online vs. Face-to-Face Delivery of Information Technology Courses: Students' Assessment. **Journal of Information Technology Education. Research**. 14: 297.
- Van der Kleij, F. M., Feskens, R. C., & Eggen, T. J. (2015). **Effects of feedback in a computer-based learning environment on students' learning outcomes: A meta-analysis**. Review of educational research. 85(4): 475-511.